U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Jana Passera, Mgr. Davida Hipšra, JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **S. R.,** zastoupeného Mgr. Jiřím Ostrýtem, advokátem se sídlem Polská 15, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2011, čj. OAM-190/LE-BE02-ZA12-2011, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2011, čj. 45 Az 1/2011 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému advokátovi stěžovatele Mgr. Jiřímu Ostrýtovi **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2880 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I.

1. Rozhodnutím ze dne 19. 9. 2011, čj. OAM-190/LE-BE02-ZA12-2011, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové, který ji rozsudkem ze dne 6. 12. 2011, čj. 45 Az 1/2011 - 30, zamítl.

3. Skutková zjištění žalovaného podle krajského soudu odpovídala spisovému materiálu a žalovaný je řádně zhodnotil se správnými a přiměřenými závěry. Napadené rozhodnutí netrpělo nedostatky odůvodnění ve vztahu k posouzení důvodů pro udělení azylu ani doplňkové ochrany.

4. Dále krajský soud uvedl, že důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nemůže být nezaplacený dluh a daně v zemi původu za situace, kdy žalobce ve správním

řízení připustil, že z tohoto důvodu nebyl vystaven žádnému tlaku nebo pronásledování. Ve vztahu k doplňkové ochraně podle § 14a téhož zákona krajský soud poznamenal, že bezprávné výhrůžky ze strany soukromých osob mohou být důvodem pro udělení této formy ochrany pouze za situace, kdy z nich lze důvodně dovodit hrozbu mučení či nelidského zacházení a zároveň stát původu není zřetelně schopen nebo vůbec ochoten poskytnout žadateli ochranu. V případě žalobce takové okolnosti nenastaly.

5. Pokud žalobce namítl teprve v průběhu jednání před krajským soudem, že hovořil o vyhrožování a že se neúspěšně domáhal ochrany u státních orgánů, nelze k těmto skutečnostem přihlížet z důvodu koncentrace řízení (§ 71 odst. 2 s. ř. s.). Tvrzené nedostatky protokolu pohovoru krajský soud považoval za účelové a nedůvěryhodné. Žalobce se o skutečnostech, které podle něj chyběly v protokolu, nezmínil v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani ve vlastnoručně psaných důvodech žádosti či žalobě.

6. Krajský soud připustil pochybení žalovaného, který se v rozporu s judikaturou rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (usnesení ze dne 25. 1. 2011, čj. 5 Azs 6/2010 - 107, č. 2289/2011 Sb. NSS, veškerá rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná také na www.nssoud.cz) nezabýval posouzením podmínek § 13 a § 14 zákona o azylu. Krajský soud by ovšem byl oprávněn zrušit rozhodnutí žalovaného pro vady řízení, které nebyly žalobcem namítány, pouze pokud by tyto vady bránily přezkumu rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů (usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 3. 2011, čj. 7 Azs 79/2009 - 84). V posuzované věci žádné žalobní body nesměřovaly proti porušení § 13 a § 14 zákona o azylu, proto krajský soud nemohl k uvedené vadě přihlédnout.

III.

7. Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

8. Stěžovatel namítl, že žalovaný i soud nesprávně posoudili, zda jsou u stěžovatele dány důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Tvrdil, že již při pohovoru v průběhu správního řízení uvedl, že je ohrožen na životě ze strany „zprostředkovatele“ úvěru, který je zemským velitelem národní gardy. Ta je fakticky nadřízena policii i armádě. Absenci tohoto tvrzení v protokolu o pohovoru stěžovatel zdůvodnil tak, že mu obsah protokolu nebyl před podpisem zpětně přetlumočen. Z uvedeného důvodu byla tato námitka písemně zaznamenána až při jednání před krajským soudem. V této souvislosti stěžovatel poukázal na obtíže při přípravě žaloby, kterou obvykle sepisují pracovníci neziskových organizací. Žadatel o mezinárodní ochranu nemůže jejich služeb prakticky využít v případě, že nehovoří anglicky nebo hovoří jen velmi chabě. To je i případ stěžovatele. Správní žaloby proto někdy dostatečně neodráží podstatné důvody žádosti. Ty mnohdy zazní až v průběhu jednání před soudem, kdy již není možné rozšířit žalobu o další body. Situace některých žadatelů o mezinárodní ochranu je tudíž bezvýchodná. Stěžovatel proto nesouhlasil se závěrem krajského soudu o účelových a nevěrohodných tvrzeních. Protokol o pohovoru byl podle něj nepřesný i na jiných místech. Např. nikdy neuvedl, že Francie je jeho cílovým státem, ale že chce jet do Francie navštívit svou matku. Stěžovatel se domníval, že správní orgán upravil některá tvrzení tak, aby mohl žádost zamítnout.

IV.

9. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Podotkl, že stěžovatel sám odmítl zpětné přetlumočení pohovoru za účelem jeho kontroly. Pokud nesouhlasil s obsahem protokolu o pohovoru, měl žádat jeho opravu či upřesnění. Žalovaný dostatečně poučil stěžovatele o jeho procesních právech. K námitce tvrzené jazykové bariéry žalovaný uvedl, že při jednání stěžovatele se správním orgánem byl přítomen tlumočník arabského jazyka. Žádná jazyková bariéra zde neexistovala a stěžovatel měl možnost uvést důvody, na které poukázal až v řízení před soudem.

V.

10. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu nepřijatelnosti a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, na jehož odůvodnění na tomto místě pro stručnost odkazuje.

11. Stěžovatel namítl nejprve v obecné rovině, že žalovaný i soud nesprávně posoudili důvody pro udělení doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že pro udělení doplňkové ochrany je třeba splnit kumulativně zákonem stanovené podmínky. Žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu, (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (3) vážné újmy, (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu (srov. např. rozsudek ze dne 31. 10. 2008, čj. 5 Azs 50/2008 - 62). S ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění Nejvyšší správní soud neshledal při posouzení výše uvedených podmínek žalovaným ani krajským soudem zásadní pochybení, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

12. Žalovaný ani krajský soud nevzali podle stěžovatele v úvahu, že původcem újmy hrozící stěžovateli je velitel národní gardy, která fakticky ovládá policii i armádu. Tuto skutečnost stěžovatel poprvé tvrdil až při jednání před krajským soudem. V průběhu správního řízení ani v žalobě se o ní nikterak nezmínil. Na posuzovanou situaci proto přiléhavě dopadá judikatura Nejvyššího správního soudu, týkající se zásady koncentrace řízení (např. rozsudek ze dne 29. 10. 2003, čj. 3 Azs 23/2003 - 61, ze dne 15. 10. 2003, čj. 1 Azs 8/2003 - 90, či ze dne 27. 8. 2004, čj. 7 Azs 164/2004 - 85). Z této judikatury vyplývá povinnost žadatele o mezinárodní ochranu uplatnit důvody své žádosti včas, tedy již ve správním řízení, které předcházelo soudnímu řízení. Pokud tak žadatel neučiní, soud již nemůže přihlížet k případným novým námitkám. Žalovaný musí dostat příležitost vypořádat se řádně a v úplnosti se všemi tvrzenými důvody žadatele o mezinárodní ochranu. Pouze pokud žadatel nemohl důvody ve správním řízení uplatnit, může o ně opřít žalobu. Tak tomu v projednávaném případě nebylo, stěžovatel navíc neuplatnil nyní namítané důvody ani v žalobě.

13. Stěžovatel ospravedlňoval opožděné uplatnění některých tvrzení poukazem na obecné těžkosti žadatelů o mezinárodní ochranu z důvodu jazykové bariéry. S ohledem na skutečnost, že v průběhu správního řízení stěžovatel měl k dispozici tlumočníka arabského jazyka a v žádosti o mezinárodní ochranu uvedl arabštinu jako jeden z přijatelných dorozumívacích jazyků, považuje Nejvyšší správní soud tuto námitku za neopodstatněnou a nezpůsobilou prolomit koncentrační zásadu. Otázkou požadavků na tlumočení v řízení o mezinárodní ochraně se ostatně Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 27. 1. 2009, čj. 2 Azs 91/2008 - 66.

14. Dále stěžovatel namítl, že mu obsah pohovoru nebyl zpětně přetlumočen před jeho podpisem, proto si nevšiml, že v protokolu některá podstatná tvrzení chybí a některá jsou uvedena nepřesně. Žalovaný však upozornil ve vyjádření ke kasační stížnosti, že se stěžovatel sám vzdal práva na zpětné přetlumočení, přičemž byl o svých procesních právech poučen. Nejvyšší správní soud přitom již dříve dospěl k závěru, že nespokojenost s protokolem o pohovoru musí žadatel o mezinárodní ochranu uvést již během pohovoru, popřípadě by neměl podepisovat na každé straně protokolu prohlášení o tom, že s ní byl seznámen a že s protokolem souhlasí, ale měl by uvést, které části jeho výpovědi byly tlumočeny či zaznamenány chybně (viz rozsudek čj. 2 Azs 91/2008 - 66).

15. Nejvyšší správní soud neshledal, že by kasační stížnost přesahovala zájem stěžovatele. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky uváděné v kasační stížnosti. Zdejší soud rovněž neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Kasační stížnost je proto nepřijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., a soud ji odmítl.

16. Stěžovateli byl ustanoven zástupcem advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Advokát doručil Nejvyššímu správnímu soudu žádost o přiznání odměny za jeden úkon právní služby (písemné podání soudu ve věci), kterou vyčíslil na 2880 Kč. Nejvyšší správní soud určil odměnu advokáta částkou 2100 Kč za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) a dále 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu v souladu s § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), celkem tedy 2400 Kč. Tuto částku pak soud podle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvýšil o částku 480 Kč připadající na náhradu daně z přidané hodnoty, kterou je ustanovený advokát z odměny za zastupování jako plátce povinen odvést. Částka v celkové výši 2880 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. března 2012

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu